

DANE NAUKOWE Z CAŁEGO ŚWIATA PODKREŚLAJĄ ZNACZENIE SPOŁECZNYCH UWARUNKOWAŃ NIECHĘCI WOBEC SZCZEPIEŃ PRZECIWKO WIRUSOWI BRODAWCZAKA LUDZKIEGO (HPV)

Decyzje dotyczące szczepienia przeciw HPV wśród nastolatków i ich rodzin kształtują się przez sieć czynników społecznych, kulturowych i tych związanych z zaufaniem – wykraczających poza prostą świadomość czy dostępność – jak wynika z przeglądu Cochrane. W opublikowanym przez Cochrane w kwietniu tego roku [przeglądzie danych jakościowych](#) zidentyfikowano 8 nadrzędnych zagadnień, które wpływają na to, jak opiekunowie i nastolatki postrzegają i angażują się w programy szczepień przeciw HPV. Z okazji Światowego Dnia Eliminacji Raka Szyjki Macicy zespół stojący za przeglądem przygotował nowy wpis na blogu, aby pomóc specjalistom zdrowia publicznego poruszać się wśród tych złożonych zagadnień.

Wirusy brodawczaka ludzkiego należą do rodziny powszechnie występujących wirusów, w tym także tych, które powodują kłykciny kończyste oraz kilka rodzajów nowotworów u osób wszystkich płci. Rak szyjki macicy – czwarty pod względem częstości występowania nowotwór u kobiet na świecie – najczęściej wiąże się z zakażeniem HPV. Szczepienie młodych osób stanowi potężne narzędzie w zapobieganiu rakowi szyjki macicy i innym chorobom związanym z zakażeniem HPV.

Pomimo stopniowego wprowadzania w wielu krajach, poziom zaszczepienia przeciw HPV wciąż jest niewystarczający w wielu miejscach na świecie. Ponieważ skuteczność programów szczepień zależy od wysokiego poziomu wyszczepialności, kluczowe jest zrozumienie, dlaczego część młodych osób i ich opiekunów waha się lub odmawia szczepienia.

8 kluczowych zagadnień, które wy wpływają na decyzje dotyczące szczepienia przeciw HPV

Celem niniejszego przeglądu było kompleksowe zrozumienie wieloczynnikowych uwarunkowań, które wpływają na poglądy i praktyki opiekunów oraz nastolatków dotyczące szczepienia przeciw HPV, a także poznanie powodów, dla których niektórzy są mniej skłonni je zaakceptować. Przeglądem objęto 206 badań, a 71 z nich uwzględniono w analizie. Badania przeprowadzono we wszystkich 6 regionach Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) i obejmowały one zarówno środowiska miejskie, jak i wiejskie.

W przeglądzie wykazano, że wiele złożonych czynników – społecznych, politycznych, ekonomicznych, strukturalnych i moralnych – może wpływać na sposób, w jaki opiekunowie i młodzi ludzie postrzegają szczepienie przeciw HPV. Czynniki te pogrupowano w 8 nadrzędnych tematów:

1. Ograniczona wiedza medyczna na temat zakażenia HPV i szczepień.

2. Postrzeganie ryzyka i korzyści, w tym obawy dotyczące bezpieczeństwa oraz przekonania moralne związane z seksualnością.
3. Ogólne nastawienie do szczepień ukształtowane przez wcześniejsze doświadczenia z innymi szczepionkami.
4. Dynamika podejmowania decyzji w rodzinie, między opiekunami i nastolatkami.
5. Wpływy społeczne i środowiskowe, w tym rówieśnicy, dalsza rodzina, liderzy religijni lub tradycyjni oraz media.
6. Wierzenia i normy kulturowe dotyczące okresu dojrzewania, płci, rodzicielstwa i seksualności.
7. Zaufanie lub brak zaufania do instytucji, takich jak szkoły, rząd, nauka i system ochrony zdrowia.
8. Praktyczne bariery w dostępie do szczepień przeciw HPV, w tym koszty, język i udogodnienia.

Czynniki te przeplatają się w różnych kontekstach i na różnych poziomach dochodów, co pokazuje, że wahania wobec szczepień rzadko wynikają wyłącznie z dezinformacji. Zamiast tego odzwierciedlają głębsze konteksty społeczne, polityczne i moralne, w których podejmowane są decyzje dotyczące zdrowia. „Często zakłada się, że ludzie rezygnują ze szczepień z powodu braku wiedzy lub braku świadomości” – powiedziała dr Sara Cooper, główna autorka przeglądu z Cochrane South Africa. „Jednak wyniki naszego przeglądu sugerują bardziej złożoną zależność między wiedzą na temat szczepień przeciw HPV a ich akceptacją.”

Działania wykraczające poza edukację i podnoszenie świadomości

Autorzy przeglądu podkreślają, że istotne jest zrozumienie obaw opiekunów i nastolatków dotyczących szczepienia przeciw HPV, a także szerszych norm społecznych i wartości, które mogą być ich częścią. Umożliwienie wyrażenia tych obaw i wysłuchanie ich z empatią może pomóc w budowaniu i wzmocnieniu zaufania wobec programów szczepień.

„Aby przyspieszyć postęp w kierunku eliminacji raka szyjki macicy, musimy wyjść poza kampanie informacyjne. Budowanie zaufania, zrozumienie lokalnych ram moralnych oraz zapewnienie równego dostępu są kluczowe dla poprawy poziomu wyszczepialności przeciw HPV na całym świecie” – powiedział profesor Charles Shey Wiysonge, główny autor przeglądu z Cochrane South Africa.

Koncentrując się na tych czynnikach, decydenci i pracownicy ochrony zdrowia mogą wzmocnić zaufanie do szczepień przeciw HPV w sposób, który będzie bardziej odpowiedni, akceptowalny i ostatecznie skuteczny.

--KONIEC--

Uwagi dla redaktorów:

Przegląd *'Factors that influence caregivers' and adolescents' views and practices regarding human papillomavirus (HPV) vaccination for adolescents: a qualitative evidence synthesis'* opublikowany w *Cochrane Database of Systematic Reviews* 15 kwietnia 2025 pod [następującym linkiem](#)

Więcej informacji, prosimy o kontakt:

Mia Parkinson, Cochrane

mparkinson@cochrane.org or press@cochrane.org, +44 20 4591 8310